

Књига «Самоизолација: реалност или циљ» (Београд, 2008) представља годишњи извештај Хелсиншког одбора за људска права, на 526 страна, о стању људских права у Србији 2007. године. У извештају се, одмах на почетку, каже да је «српски национализам девастирао друштвено ткиво нације и готово уништио потенцијал земље за демократску транзицију» (стр. 9). Интегрисање Србије у ЕУ и НАТО доведено је у питање. Срби се, и после «Бљеска, «Олује», «Милосредног анђела», независности Црне Горе и Косова, још увек «не предају». Цитира се Воилфганг Живелбуш који каже да «док год губитничка нација има команду над својим националним идентитетом, она ће тврдоглаво одбијати да се повинује захтевима победника за моралном и духовном предајом» (29). Проблем је, дакле, у српском националном идентитету, а о њему се стара углавном интелигенција. «Највећи део културне и интелектуалне елите», каже се у овом извештају, «има доминантну улогу у мобилисању српског национализма (29). Зато је промена српског националног идентитета могућа једино уклањањем српске културне и националне елите.

Нарочито треба повести рачуна о «националистима» са универзитета, наглашава овај извештај. «Забрињавајући тренд раста националистичких и радикалских идеја међу младима», пишу анонимни творци ове својеврсне Бијеле књиге српскога национализма, «првенствено се може приписати вишегодишњој погубној кадровској политици у образовним установама» (92). Најпре, «једна од најопаснијих последица деловања академске елите је огроман медијски простор који им је на располагању» (74). «Међутим, осим медијске промоције», пише даље, «пропаганда може да се споровди и на предавањима поменутих професора или путем испитне литературе или самим препуштањем факултетског простора на располагање ултрадесничарским организацијама» (74). «Није тешко замислити како изгледају предавања и вежбе које држе ови професори, као ни обавезно знање које студенти морају да покажу да би код њих положили испит. (...)Много опаснији и озбиљнији проблем представљају њихови уџбеници, као и остала литература на коју упућују студенте» (103). «На тај начин», забринуто се констатује у овој књизи, «експанзија национализма добија повлашћен положај ако студентску популацију посматрамо као једне од битних актера будућег политичког живота у држави. Тиме се блокира продор другачијих идеја међу младим људима и осталом публиком» (74).

Решење је једноставно: одстранити из јавности «националистичке» професоре,

контролисати шта причају на предавањима и вежбама, проверити све универзитетске уџбенике, а оне неподобне цензурисати и заменити их уџбеницима из Хрватске или са Косова: «Препоручује се (...) цензура уџбеника који се покажу неадекватним у смислу писања историје из визуре оправдања српских злочина, али не на начин њиховог одстрањивања, већ њиховом критиком. Испитна литература на тај начин мора укључити и радове аутора из региона» (75).

Списак «проблематичних» професора, направљен у овом извештају, предводе предавачи са Правног факултета. Тај факултет је, према Хелсиншком одбору, «најзначајније академско упориште српског националистичког пројекта» (66). Српски националисти и чланови «анти-Хашког лобија» поименице су: др Љубиша Лазаревић, др Драгутин Шошкић, др Миодраг Орлић, др Будимир Кошутић, др Слободан Марковић, др Слободан Панов, Балша Кашћелан, др Ратко Марковић, др Мирјана Стефановски, др Загорка Јекић, др Ђорђе Лазин, др Бранко Ракић, др Стеван Ђорђевић, др Југослав Станковић, др Саша Бован, др Милена Полојац, др Мирослав Милошевић, др Горан Илић, др Жика Бујуклић, Дејан Ђурђевић, Бојан Милисављевић, др Владимир Стојиљковић, др Оливер Антић, др Обрад Станојевић, др Гордана Павићевић-Вукашиновић, др Златија Ђукић-Вељовић, Владан Петров, Александар Гајић, др Вера Чучковић, др Миодраг Јовановић, др Оливера Вучић, др Мирко Васиљевић, др Боривоје Шундерић, др Ранко Кеча, др Влајко Брајић, др Марко Ђурђевић, др Ђорђе Игњатовић, др Зоран Мирковић, др Владан Јончић, др Небојша Јованвић, др Милан Шкулић, др Наташа Делић, Ненад тешић, др Владимир Милић, др Александар Јакшић, др Миодраг Симић, др Зоран Станојевић и др Коста Чавошки, (неки са овог списка су већ одавно мртви, или у пензији, али свеједно, очигледно да због нечега и даље сметају).

Са Филозофског факултета на списку неподобних професора нашли су се др Слободан Антонић и др Ђорђе Вукадиновић, са Факултета политичких наука др Мирјана Васовић, др Слободан Самарцић, и др Радмила Накарада, а са Института за европске студије др Миша Ђукровић. На списку су и пензионисани професори, који су још увек активни у јавности, као што су др Светозар Стојановић, др Владета Јеротић, др Василије Крестић. У попису националистичких интелектуалаца стоје и имена књижевника као што су Момо Капор, Добрица Ђосић, Брана Црнчевић, Рајко Петров Ного, Слободан Ракитић, затим сликари Милош Шобајић и Љуба Поповић, па режисер Емил Кустурица, спортиста Душан Савић, као и новинари Слободан Рељић (НИН), Зоран Ђирјаковић (НИН), Богдан Тирнанић (НИН), Љиљана Смајловић («Политика») Светлана Васовић Мекина («Политика») итд.

У књизи се (стр. 78-81) са носталгијом подсећа на чистку Правног факултета од «српских националиста», након 1972. године. Тада је, да подсетимо, у затвор отеран

др Михаило Ђурић, а из наставе су удаљени др Коста Чавошки, др Андрија Гамс, др Стеван Врачар, др Војислав Коштуница, др Александар Стојановић, др Стеван Ђорђевић и др Данило Баста. Као прво име «здравих снага» са Правног факултета, које су се те 1972. обрачунале са српским национализмом, наводи се др Војин Димитријевић (81). Нажалост, мисле аутори овог извештаја, та чистка није била довољно радикална, јер се «српски национализам» обновио у још већем степену. Иако ова нова група «српских националиста» обухвата готово половину наставника на факултету, од којих су неки чак у личном или стручном сукобу, за ауторе овог извештаја «нема дилеме да су чланови групе идеолошки истостишљеници» (87). Зато ваљда, без обзира на све нијансе, чланове групе треба третирати једнако и изложити их једнаком поступку «лустрације».

Иначе, ово захтевано обезглављење српске националне елите написано је веома необичним језиком. Ту налазимо речи као што су «југославенски» (10), «Еуропа» (11), «промицање» (у смислу пропагирања; 18), «разина» (79) «убоиство» (баш тако написано, чистим «кориенским» правописом; 100), итд. Као да је лектор пропустио да исправи баш све речи из оригиналног рукописа који је настао ко зна где. Занимљиво је, такође, да извештај садржи и прави панегирик Хрватској и њеној политици. Тако се каже да «у односима на релацији Београд-Загреб хрватска страна показује већу толеранцију и стрпљење» (479). То је зато што, док у Србији нема чак ни основних претпоставки за «демократску транзицију» (17), Хрватска је већ ушла у ред «консолидованих европских демократија» (480). «Европско опредељење Хрватске (за разлику од Србије, где су сваки нови избори и даље пресудни за евентуални европски пут земље), више не доводи у питање избор било СДП или ХДЗ као водеће странке у влади» (482).

Поред остварења пуне демократије, Хрватска је «током 2007. забележила још два велика успеха», каже се у овом извештају о стању у Србији. «Први је избор Хрватске у Савет безбедности, а други је отворени позив да у 2008. приступи пуноправном чланству у НАТО» (482). Такође, «на основу свих до сада објављених анализа ЕУ, Хрватска је постигла највећи успех у процесу придружења у односу на све земље бивше СФРЈ, изузев Словеније (484). Стога, све оптужбе из Србије да Хрватска систематски онемогућава повратак српских избеглица у Крајину, јесте само националистичко клеветање једне развијене европске државе. «Када је реч о избеглицама, Србија је од самог почетка опструирала повратак (у Хрватску – А. С) и та тема је искључиво у функцији уцене Хрватске» (485). Дакле, за то што се Срби не враћају у Крајину одговорна је Србија која на тај начин «уцењује Хрватску» (?!).

Када је реч о суђењима за ратне злочине, хрватско правосуђе то одлично ради, док, напротив, српско судство опструира и заташкава злочине. «Национална суђења су јако

важна и несумњиво је на том плану учињен напредак, али су и она још увек у сенци релативизације властите одговорности. То се односи првенствено на суђења која се одвијају у Србији и на опструкције са којима се она суочавају» (486).

Српски интелектуалци, каже се на истом месту, злоупотребљавају неке појаве у Хрватској како би довели у питање демократску и еуропску хрватску државу. Тако су, рецимо, српски професори, академици око САНУ и великодостојници СПЦ злоупотребили «концерт певача Марка Петровића Томпсона» (493). Тај концерт је, иначе, одржан 17. јуна 2007, а директно га је преносила државна ХТВ. Уместо да српски интелектуалци покажу разумевање за овакву врсту «забаве» својих демократских и еуропских суседа, «овакви и слични догађаји се у србијанским медијима користе као доказ да је Хрватска, пре свега, усташка и као таква неприхватљива за Србе. Тај однос према Хрватској негује један део интелектуалне елите која је учествовала у дефинисању српског националног програма и припремама рата (део Академије и СПЦ, те онај део елите који и даље профилише Хрватску као усташку и геноцидну творевину)» (493). Зато се и у овој тачки показује да Србија не може да оствари истински напредак у ЕУ и НАТО интеграцијама све док се њена национална интелектуална елита не подвргне исцрпној чистки.

Оваква прилично примитивна и провидна хрватска пропаганда гарнирана је и са свим могућим замисливим и незамисливим антисрпским оптужбама. Тако се, рецимо, као «стожер српских националистичких снага у Црној Гори» (524) наводи Српска православна црква. За њу се дословце каже да је у Црној Гори «запосела многобројне манастире проглашавајући их својом својином» (524). СПЦ је толико дрска да, о ужаса, «има непријатељски став према Црногорској православној цркви којој не дозвољава да врши своје обреде у православним храмовима који су били у њеном поседу до Подгоричке скупштине 1918» (524). За све је крива, наравно, српска интелектуална елита. Она шири пожар српског национализма на околне мирне, демократске, еуропске и мултукултурне земље, које предводе њихове напредне, еуропске, демократске и мултикултурне елите. «Тежње српске елите да задржи Црну Гору у својој орбити су нереалне, посебно имајући у виду темпо и квалитет политичких процеса Црне Горе, која је окренута еманципованом мултиетничком црногорском друштву. Црна Гора је постала важан фактор у региону захваљујући својој европској, модерној и демократски профилисаног елити» (526).

Медији у Србији су и иначе пуни аутошовинистичке пропаганде «Друге Србије». Али ова књига-извештај је особена по више ствари. Прво, она је обухватила све негативне стереотипе о Србима, све најгоре антисрпске оптужбе и све максималистичке антисрпске захтеве. Поврх свега, она је написана и некаквим новим, полухрватским језиком (који ваљда треба да постане нови књижевни стандард «денацификоване»

Чишћење универзитета?

Пише: Слободан Антонић
понедељак, 08 септембар 2008 19:47

Србије). Књига садржи и два антисрпска «новума», која до сада нисмо имали прилике да сусретнемо у «другосрбијанској» пропаганди. Први је директан захтев да се промени српски национални идентитет тако што ће се извршити чистка Универзитета, медија и културе од «неподобне» интелигенције. Захтев за цензуром универзитетских предавања и универзитетских уџбеника злокобна је најава правог тоталитаризма. Такву врсту насртаја на елементарне академске слободе може извести само окупациона сила или марионетски режим. Изгледа да неко у «Другој Србији» мисли да је бар један од ових услова на најбољем путу да буде испуњен.

Новост је и насловна страна књиге. На њој је по први пут у српској јавности Србија приказана у границама без Косова. Штавише, Србија је, на тој слици, ледена санта која, усамљена, плута у мору, топи се и распада. Комад који представља Косово већ је одваљен. Који комад је, по плановима Хелсиншког одбора и његових покровитеља, следећи на реду? Војводина? «Санџак»? «Прешевска долина»? «Влашка Крајина»? И колико ће још требати времена да се та усамљена плоча сведе на меру која би задовољила Соњу Бисерко и њене еуропске пријатеље?

«Брисање неподобних», Печат, 12. септембар 2008, бр. 29, стр. 52-54. [[^](#)]